

Mali trgovec

Izhaja vsako soboto. Celoletna naročnina Din 60.—, polletna Din 30.—, mesečna Din 5.—. Rokopisi se ne vračajo. Uprava in uredništvo: Gregorčičeva ulica 23, telefon št. 2552. Čekovni račun št. 15.420.

Leto II.

Ljubljana, dne 4. januarja 1930.

Štev. 1.

Trgovec in socialni čut.

Nihče tolikokrat kot ravno trgovec, še posebej podeželski trgovec — mora pogoltniti — največkrat docela neutemeljeni očitek: pomanjkanja socialnega čuta.

Največkrat neutemeljeni, pravimo, ker — kakor je res, da izjeme potrjujejo pravilo, in ne moremo trditi, da se tudi v trgovskih krogih ne najdejo ljudje, ki ta očitek zaslužijo, je zopet res, da večina ravno pri trgovskem stanu ne upošteva tega pravila in sodi — po izjemah. In pri teh izjemah je vzrok nerazumevanja socialnega položaja našega naroda predvsem: nepoučenost v potrebah našega gospodarstva, le v redkih, izjemnih slučajih: pomanjkanje srčne inteligence.

Ako pogledamo trgovca iz čisto materialne — pridobitne strani, je njegovo prosperiranje, da, njegov obstoj predvsem odvisen od gospodarskega položaja njegovih odjemalcev. Ako je trgovečeva okolica ekonomsko močna, je s tem povečana njena kupna moč. Lažje si pripravi udobnejše življenje, lažje si privoščiti poleg naravnih potreb: hrane, najpotrebnejšega odela in orodja še druge kulturne potrebe, ki jih že danes več ne moremo v praktičnem življenju strogo ločiti od naravnih.

Kdo je trgovčev odjemalec? Pri nas predstavlja večino kmečki stan, za njim prihaja delavstvo, ki v mestih in industrijskih krajih celo močno prevladuje, potem uradništvo in prosti poklici. Vsi ti — s trgovcem vred — predstavljajo narodno gospodarstvo, katerega posamezni členi so poedinci in družine.

Od blagoslanja poedincev, bodisi kmeta, delavca ali uradnika, sta odvisna tudi blagoslanje in napredek trgovca. Iz povsem materialnih razlogov že je trgovec prisiljen gojiti lasni socialni čut in podpirati težnje poedincev in družb po blagoslanju, ker s tem poveča njeno kupno moč in koristi svojemu podjetju.

Ako pogledamo v takozvane pasivne kraje, bodisi industrijske, kjer vlada brezposelnost, ali pa je zaslužek delavstva premajhen, bodisi v kmečke vasi, ki so vsled vremenskih neprilik ali pa tudi vsled neracionalnega izkoriščanja zemlje imele slabo letino, opazimo tudi nazadovanje trgovine in velik porast konkurzov.

Zakaj? V peldesetih odstotkih so, zakrivile konkurz slabe gospodarske razmere in zmanjšana kupna moč v trgovčevem okolišu. In v vseh teh peldesetih procentih gre po navadi za neizterljive dolgove posameznikov in družin, ki jim je trgovec kreditiral življenjske potrebe, ščine, uvažujoč kupčeve obupne razmere — in če tudi vedo, da ne pride do kritja.

Ali je to pomanjkanje socialnega čuta?

Neizterljivi dolgovi pa tudi ne povzročijo vsakokrat konkurza; zlasti tam ne, kjer je trgovec iz prejšnjih dobrih časov še finacijsko močan. Vendar, eno je gotovo:

Neizterljivi krediti, dani iz dobrega srca z velikim socialnim razumevanjem, so eden največjih vzrokov poslabšanja položaja našega trgovca.

Svelovna vojna in povojna gospodarska kriza je trgovca poučila, da ni vse upeljanost trgovine in reklama, tudi ne nizke cene in dobro blago, marveč predvsem gospodarski položaj odjemalcev.

Trgovec dobro razume, da se zamore gospodarsko stanje našega naroda dvignili potem prosvele. Zato ga najdemo poleg druge inteligence, posebno na deželi, vedno kot najagilnejšega sodelavca na kulturnem in karitativnem

polju. Hvalevredno se naš trgovec udeležuje na gospodarskem polju, kjer mnogo pripomore s svojimi izkušnjami pri delu raznih gospodarskih zadrug, ki imajo namen izboljšati splošni ekonomski položaj.

Očitek pomanjkanja socialnega čula je že iz čisto materijalne strani docela neutemeljen, in je v največ slučajih brez socialnega čula le očitovalec sam, dasiravno si je nadel to krinko, ker — mu nese.

Uprava trgovine.

(Nadaljevanje.)

Terminske kupčije se pa od efektivnih kupčij razlikujejo v tem, da kupec ne prevzema cele pogojene množine blaga, marveč se obračunava samo razlika med dobavo in prodajo.

Dočim imamo pri efektivnih kupčijah samo dve osebi, t. j. kupca in prodajalca, je pri terminskih sklepih udeleženih vedno po več prodajalcev in kupcev.

Od prvega prodajalca prevzame gotovo množino blaga drugi, ki ga proda v celoti ali celo večji ali pa tudi manjši množini in ceni tretjemu, ta z istimi praviciami glede množine in cen zopet četrtemu, petemu itd., dokler se nekoč ta prodaja ne ustavi, vsled česar se obračunajo in dobavijo samo razlike v množini in ceni.

Tako na primer kupi trgovec A od trgovca B 100 q blaga po 4 Din in jih proda trgovcu C 120 q po 5 Din, dasiravno nima blaga doslej niti A, niti B. Ker pa je B obvezan dobaviti blago v terminu A-ju, ga kupi od C-ja, recimo 140 q po ceni Din 6.—.

Kupčija je bila sklenjena za 360 q blaga po različnih cenah in je njena skupna vrednost znašala Din 1840.—.

Ob terminu dobave sestavljeni obračuni o strani borznega urada izgleda sedaj tako:

A je prodal 120 q po 5 Din = 600 Din
A je kupil 100 q po 4 Din = 400 Din

A mora predati 20 q in ima prejeti 200 Din

B je kupil 140 q po 6 Din = 840 Din
B je prodal 100 q po 4 Din = 400 Din

B mora prevzeti 40 q in ima plačati 440 Din

C je kupil 120 q po 5 Din = 600 Din
C je prodal 140 q po 6 Din = 840 Din

C mora predati 20 q in ima prejeti 240 Din

Torej ima dobaviti:

A 20 q blaga in

C 20 q blaga

40 q skupaj, ki ga mora prevzeti B.

Za prevzelo blago ima B plačati na razliki glasom gornjega nastavka 440 dinarjev.

Pri celi kupčiji je prišlo torej do efektivne predaje 40 q blaga, od katerega morata dobaviti B-ju, ki je bil prvotni prodajalec: A 20 q blaga, za kar prejme od njega obračunano razliko 200 dinarjev, C pa mu mora dobaviti tudi 20 q za obračunano razliko 240 Din.

Največkrat pa do predaje in prevzema blaga pri takih terminskih kupčijah, ki se sklepajo navadno v zgodnji spomladi, ali še celo prej za jesenske pridelke, sploh ne pride, marveč se pri končnem obračunu pogodijo kupci in prodajalci za efektivno vrednost blaga, ki bi se moralo dobaviti in znesek dolžne dobave odračunajo od vsote, k jo imajo prejeti na razliki.

Terminske kupčije na blagovnih borzah so pravzaprav spekulacije, pri ka-

lerih eden računa na višjo ceno in večjo možnost prodaje, drugi pa zopet pričakuje nižjih cen in slabo prodajno konjunkturo.

Borzijanec, ki špekulira na nizke cene in slabo prodajno konjunkturo, išče že vnaprej kupca za blago, katerega sicer še nima, vendar pa računa, da ga bo ob času dobave lahko in poceni dobil. In posreči se mu najli drugega trgovca, ki ravno nasprotno špekulira na visoke cene in dobro prodajno konjunkturo. Često najde ta še tretjega in tretji zopet četrtega itd., ki je morda še bolj optimistično razporejen kot on, poleg tega rabi blago za efektivno prodajo.

Pred časom želve ali pa še preje pa je zadnji kupec morda uvidel, da je prihodek večji, torej je pričakovali še daljnje znižanje cen; zato hili, da ne utрпи vse izgube sam in proda blago naprej, če tudi mnogo ceneje. Ta kupec, ki je, recimo, vsled nepoznanja razmer, prepozno uvidel, da je napravil slabo kupčijo, se zopet žuri s prodajo, kar se mu mnogokrat posreči.

Pri končnem obračunavanju ima največji dobiček vedno listi izmed špekulantov, čigar sodba o pričakovanih cenah in prodajni konjunkturi je bila najbolj pravilno; izgubijo pa oni, ki so se v svojem pričakovanju motili.

Terminske kupčije, pri katerih je že vnaprej pogojeno, da se bo obračunala ob koncu samo razlika, imenujemo tudi »diferentne kupčije« (po diferenci — razliki, ki se končno obračuna). Seveda v borznem sklepnem listu to ni razvidno, ker se sklepni listi izdajajo samo za efektivne kupčije in je zato potrebna posebna pogodba, ki pride v pravo veljavo šele ob obračunu in je navadno za datum obračuna že prej datirana.

Terminske kupčije z obračunavanjem diferenc so pravzaprav borzna spekulacija, pri kateri se zbirajo na eni strani hosisti (hausse), računajoči s porastom, na drugi strani pa besisti (baisse), predvidevajoči padec cen. Ponekod so na borzah za gotovo blago diferentne kupčije sploh prepovedane, ker jih izrabljajo špekulanti, da zaradi dobička neutemeljeno vpli-

vajo na stanje cen; kajti mnogokrat se dogaja, da besisti prihajajo s številnimi povpraševanji po blagu, ako se boje padca cen in jih na ta način umetno zvišajo. Nasprotno pa vržejo besisti na borzo mnoge ponudbe blaga, (ki ga sicer navadno nikjer ni) da z velikimi ponudbami cene znižajo.

Na eni in drugi strani špekulanti ne poznajo obzira in se neusmiljeno odirajo ter s temi špekulacijami samo škodujejo efektivni trgovini in mnogokrat vsled nastopivše nejasnosti izzovejo borzno krizo.

Borze za vrednostne papirje.

Borze za promet z vrednostnimi papirji so v svojem ustroju jednake blagovnim borzam ter se od njih razlikujejo samo v predmetu trgovanja, ker se tu sklepajo kupčije za valute (denar), menice, delnice in druge vrednostne papirje (efekte), ki se prodajajo v »kupih« po 50 komadov jednake vrste efektov. Tudi tu razlikujemo **efektivno kupčijo**, pri kateri mora prodajalec predati in kupec prevzeti vrednostne papirje v določenem roku in **diferentnim blagovnim kupčijam** slične kupčije na obračun. Obračunske kupčije so navadno od strani borze dovoljene samo za gotove papirje.

Ker se tudi pri teh kupčijah špekulira samo z naraščanjem in padanjem cen, so izgube, pa tudi dobički posameznih borzijancev čisto ogromni. — Vendar poznajo borzijanci pri obračunskih kupčijah z efekti več obzirnosti, kot oni pri blagovnih diferentnih poslih. Tukaj se da do gotove dobe zasledovati potek prodaje in ugotoviti vnaprej izgubo posameznika, dočim je dobiček vnaprej nepreračunljiv. V slučaju predvidenja velike izgube zamore špekulant plačati **po pogodbi ustanovljeno premijo** ali **odstopnino**, ki ga razveže nadaljnjega sodelovanja pri špekulaciji, ali mu dovoljuje izvršiti njegove obveznosti na drug način.

Borzijanci, ki se udeležujejo kupčije na obračun, morajo biti člani borznega urada za obračunavnje, ki

je tudi merodajen za določitev rokov (datumov) obračunavanja. Ti datumi so navadno tedenski, polmesečni ali mesečni. Pogodbe za kupčije na obračun, kakor tudi obračunavanje samo se vrši potom tega urada.

Kakor blagovne cene, je tudi vrednost posameznih vrednotnih papirjev podvržena, vednim izpremenbam, ki so mnogokrat odvisne od borznih špekulacij, dasi njihove efektivne vrednosti ne izpreminjajo. V glavnem pa se ravna vrednost posameznih vrst efektov po stanju podjetja, ki jih je izdalo in po splošni gospodarski konjunkturi.

Kupčije na obračun se vsled tega vršijo previdneje in določeneje kot blagovne-diferentne kupčije. Tako n. pr. se vnaprej določi prodajni termin in cena efektov, obvezna za kupca in prodajalca. Ako je cena medtem padla, ni kupec obvezan prevzeti efektov, oziroma plačati cele razlike, marveč plača samo toliko, kolikor je znašala razlika na dan sklepa kupčije. Nasprotno pa ni prodajalec dolžan izročiti efektov, ako je cena medtem narastla, marveč plača samo razliko, ki je obstojala na dan sklepa med efektivno vrednostjo (notiranjem) efektov in med pogojeno ceno. Največja razlika je tedaj vnaprej določena, in jo borzijanci imenujejo »pre-

mijo« (nagrado), ki jo v slučaju porasta vrednosti vrednostnih papirjev plača prodajalec kupcu — in obratno kupec prodajalcu v slučaju padea vrednosti.

Mnogokrat borzijanci špekulirajo istočasno na padec in na porast cen ter si izgovorijo vnaprej, da jim je ob sklepu dovoljeno plačati razliko in ne prevzeti efektov, ali pa zahtevati izročitev istih. Prodajalec pa si nasprotno lahko pridrži pravico izročitve in plačanja razlike.

Pri špekulaciji na dvig in padec si često izgovori borzijanec pravico, da plača dvojno diferenco in odstopi od kupčije, kar ga obvaruje često še večjih izgub.

Ponovni nakupi in ponovne prodaje so istotako priljubljen način kupčije, ker vplivajo na dnevno ceno in dajejo eni stranki možnost ponovnega dobička. Tako n. pr. nekdo, ki računa na dvig cen, proda gotovo množino efektov s pogojem, da mu mora sedanjí kupec nabaviti v določenem roku dvojno, trojno itd. množino istih papirjev, po istih cenah. Nasprotno pa pod pogojem določene povišane kasnejše prodaje po istih cenah sedanjemu prodajalcu, kupi borzijanec papirje, o katerih računa, da bodo padli v ceni.

Napad na interese našega poljedelstva.

Pred 10 dnevi je zborovala na Dunaju dolnjeavstrijska poljedelska zbornica, na kateri se je odobraval dosedanja avstrijska carinska politika, ki je že doslej v veliki meri ščitila poljedelske koristi s protekcijonistično zaščitno carino.

Neskladno z načrtom Društva narodov o premirju v carinski vojni evropskih držav, o katerem poročamo na uvodnem mestu naše lanske šeste številke, je dunajski poljedelski kongres sklenil celo pozvati vlado, da poviša težnisko mero za uvožene prašiče od 110 kg na najmanj 250 kg ter na ta na-

čin še poostri svojo zaščitno carino na korist avstrijskega poljedelstva.

Sprejem tega predloga znači za Jugoslavijo, ki je glavni uvoznik prašičev v Avstrijo, hud udarec. Po novi carinski tarifi bi bili uvozne carine proslí samo prašiči, ki tehtajo nad 250 kg; vse nižje teže pa so podvržene občulni uvozni carini. Kakor znano, izvažamo mi predvsem svinje v teži od 150 do 200 kg; torej skoraj izključno le tako blago, za katero pripravlja Avstrija v soglasju z Madžarsko zaščitno carinsko tarifo.

Naravno je, da mi v Avstriji vidimo

našega odjemalca za agrarne produkte, kakor nas z upravičenostjo smatra Avstrija za najboljšega konsumenta njenih industrijskih izdelkov.

Ne glede na dejstvo, da je Jugoslavija že doslej čutila težko vse poljedelsko protekcijonistične carinske tarife Avstrije, je vkljub temu pokazala svojo pomirljivost in popustljivost pri zadnji reviziji jugoslovansko-avstrijskih carinskih tarif. Dvomimo, da bi naša vlada pri tem ponovnem poizkusu udarca našemu izvozu zopet pokazala na ta način svojo konciliantnost. To še posebej z ozirom na akcijo Društva narodov, stremečo po ublažitvi carinske vojne.

Skraini čas je, da Avstrija preneha s prenapetim protekcijonizmom svojega poljedelstva na našo škodo, kajli s tem ni udarjeno samo naše gospodarstvo, marveč v znatni meri odškodovana avstrijska industrija in trgovina.

Končno pa Avstrija s tem povišanjem ne bo podprla svojih teženj po gospodarski sanaciji, kajli to povišanje ji gotovo odlegne vse simpatije Društva narodov in bo za avstrijsko trgovino in industrijo imelo več slabih posledic, kot znaša ves predvideni dobiček na računu njenega poljedelstva.

*So zdrava in rdeča ličeca moja,
ker mamica kuha mi kavico, PROJA!*

Plenarne seje jugoslovenskih trgovskih zbornic.

Plenarni seji ljubljanske zbornice TOI so sledile seje vseh drugih trgovskih in industrijskih zbornic.

Beogradska industrijska zbornica je na plenarni seji dne 19. decembra 1929 obravnavala in odobrila načrte za revizijo zakona o zavarovanju delavcev, o zaščiti delavcev in o inspekciji dela.

Zatem se je bavila s projekti zakona o elektrifikaciji države.

Odobrilo se je poročilo o zadnji konferenci vseh trgovskih zbornic, ki se je na pobudo ljubljanske zbornice TOI vršila v Beogradu, zlasti v zadevi načrta konvencij za carinsko premirje. V tej zadevi je odbran poseben odbor, ki naj prouči posamezne ločke tega načrta in zavezame potrebno stališče.

Sklenilo se je naprositi vlado, da daje trgovskim zbornicam daljši rok za proučevanje posameznih zakonskih načrtov.

Trgovska zbornica v Splitu je imela svojo plenarno sejo dne 29. decembra.

Z velikim zadovoljstvom je zbornica pozdravila novo upravno razdelitev, posebno se radujoč dejstva ustvaritve primorske banovine, ki je ukinila nenaravno mejo med primorjem in njegovim zaledjem.

Z obžalovanjem je bilo sprejeto poročilo o nazadovanju vinske trgovine, ki je sicer zastala še pred zvišanjem trošarine; vendar pa je tudi trošarina znatno vplivala na že itak omejeni konzum.

Mnogo važnosti polaga splitska zbornica na pomorsko plovbo ter naproša vlado, naj daje našim prekomorskim paroplovnim podjetjem subvencijo za plovbo preko Sredozemskega morja in v Južno Ameriko.

Istolako se zbornica zavzema za sistematično gradnjo in melioracijo naših pristanišč in v zvezi s tem za novo železniško lučko tarifo, ki naj upošteva novo razdelitev države.

V prepričanju, da najde pri vladi veliko podporo, je zbornica razpravljala o načrtih novih železniških zvez s primorskimi pristanišči.

Zbornica je pri proučevanju zakona o zavarovanju delavcev zavzela stališče, naj se ta zakon prikroji tako, da ga ne bodo izkoriščali sezonski delavci.

Nadalje priporoča zbornica, naj se k zakonu o gradnjah priklapi tudi obližno zavarovanje obrtnikov.

Končno je bil sprejet tudi računski zaključek za leto 1929 ter odobren proračun za leto 1930.

Trgovsko - obrtna zbornica v Sarajevu je imela vsojo plenarno sejo dne 30. decembra.

Predsedstveno poročilo omenja, da je bilo preteklo leto mnogo boljše kot tri prejšnja, vendar bosanski žitlorodni kraji od dobre letine zaradi svetovnega nazadovanja žitnih cen — niso imeli prave koristi.

Tudi pasivni kraji so si precej opomogli, ker je vlada pokrenila razne javne zgradbe, pri katerih so nezaposleni našli svoj zaslužek.

Slive, ki so eden najvažnejših pridelkov v področju sarajevske zbornice, niso obrodile tako kot bi bilo želeli in je znašal izvoz svežih sliv komaj polovico običajnega izvoza — 700 vagonov. Vsled deževnega vremena slive niso bile pripravne za prevažanje.

Tudi izvoz suhih sliv je vsled manjšega pridelka nazadoval za polovico in je znašal samo 500 vagonov.

Dobra stran pa je pri Irgovini s slivami ta, da se je letos za izvoz veliko bolj pazilo na kvaliteto blaga in se izvažalo res samo zdravo sadje, kar pomenja rehabilitacijo bosanske slive v inozemstvu.

Da se racionalizira in izboljša sadje-reja, je zbornica sprejela več sklepov, nanašajočih se na odločbe sadjarske ankele v Brčkem.

Močno se je dvignila lesna industrija in dvignila izvoz lesa na doslej nedoseženo višino. Znatno se kaže dobri vpliv našega domačega parobrodarstva, ki omogoča neposreden izvoz v Južno Ameriko. V lesnem izvozu se si-

cer v zadnjem mesecu občuli nazadovanje; vendar je to vsakoleten pojav v mesecih december, januar in februar.

Tudi rudarstvo je letos delalo veliko uspešneje in v večjem obsegu kot prej, poleg tega pa se pričakuje še nadaljnje izboljšanje.

Gradbena delavnost je leta 1929 znatno povečana, posebno v Sarajevu samem.

Zbornica istotako sodeluje pri proučevanju vseh novih zakonskih načrtov in revizij zakona ter pri načrtih carinskih tarif.

Sprejeto je bilo računsko poročilo in proračun za leto 1930.

Trgovska zbornica v Osijeku je na plenarni seji dne 29. decembra odobrila poročilo o sodelovanju pri novih in revizijskih zakonskih načrtih.

Zbornica je zgradila vajeniški dom, kar jo je močno zaposlovalo.

Sprejme se poročilo o permanentnem medzborničnem odboru za pomorsko in rečno plovbo, v katerem je poleg zbornic iz Beograda, Sarajeva, Vel. Bečke-reka in Novega Sada zastopan tudi Osijek.

Na intervencijo osiješke zbornice je prometni minister obljubil naročiti deset železniških motornih voz, da izboljša promet na progah Osijek—Gaboš—Vinkovci ter na progah Subotica—Horgoš in Subotica—Cantavir.

Končno je bil sprejet proračun, ki je za 120.000 Din manjši od lanskega. Zbornična doklada se znižuje od 12% na 8%.

Gospodarske beležke.

Uvoz naših soljenih rib v Češkoslovaško.

Ker ima Češkoslovaška že izpred vojne velike tvornice za konzerviranje morskih rib, obstoja tam znatna uvozna carina za konzervirano blago in so carine proste samo polkonzervirane — nasoljene — ribe v lesenih sodčkih. Dočim so češkoslovaške tovarne predelovale ribe iz bivše Avstro-Ogrske

in deloma severnih držav, so sedaj popolnoma navezane na uvoz iz inozemstva.

Med uvozniki v Češkoslovaško stoji sedaj na prvem mestu Italija, ki je leta 1928 uvozila 2757 stolov v vrednosti 1.5 milijona češkoslovaških kron. Mi smo uvozili samo 261 stolov v vrednosti 152.000 Kč.

Naš uvoz bi bil lahko večji, a imamo mi sami precej konzervnih tovarn v

Dalmaciji, poleg tega pa sicer priznavajo našemu blagu boljše kvaliteto kot italijanskemu; vendar so naše ribe za cel dinar pri kilogramu dražje.

Razpis za veleprodajo soli.

Monopolska uprava v Beogradu je razpisala konkurz za veleprodajo soli za čas od 1. aprila letos pa do konca marca 1925 pod novimi predpisi od 16. decembra lanskega leta.

Pismene ponudbe je vložili do 29. januarja t. l. »Upravi državnih monopolov«.

Denaturirani petrolej za poljedelske stroje.

Finančno ministrstvo je odobrilo prodajo denaturiranega petroleja, ki se rabijo kot pogonsko sredstvo za razne poljedelske in vinogradniške ter kletarske stroje.

Uvoz našega sladkorja v Grčijo.

V prvih desetih mesecih pretečenega leta smo uvozili v Grčijo 1320 ton sladkorja in stojimo kot uvozniki na četrtem mestu. Na prvem mestu je Češkoslovaška s 40.000 tonami, sledi jej Madžarska s 5500 tonami in Holandska s 3000 tonami.

Državni dohodki iz carine.

Državni dohodki iz carine so v drugi desetini meseca decembra, t. j. od 11. do 20. decembra znašali 43.739.799 dinarjev.

Skupni letošnji dohodki iz carin od 1. aprila letos, ko začena proračunsko leto pa do 20. decembra, so znašali 1.150.158.028 Din, medtem ko so bili proračunani za to dobo 1.067.668.335 Din. Carine so vrgle 92.489.693 Din več kot je bilo predvidevano v proračunu, kar izboljša za isto vsoto naše premoženjsko stanje.

Lanski dohodki iz carin v tem času so znašali 1.196.848.026 Din in so bili proračunani na 1.195.130.879 Din. Letošnji dosednji dohodki so sicer za 46 milijonov dinarjev manjši kot lanski; vendar pa pomenjajo za celih 91 milijonov dinarjev več prebitka na račun državnega gospodarstva.

Lep pridelek jabolk.

Letos smo pridelali 3548 vagonov jabolk, od katerih smo izvozili 3201 vagon. Dve tretjini pridelka odpade na zapadno Srbijo.

Kot naši odjemalci prihajajo v poštev predvsem Nemčija, Svica, Avstrija, Češkoslovaška in zadnje čase zlasti Holandska, kjer so naša jabolka napravila občutno konkurenco ameriškemu pridelku.

Izvoz sadja iz naše države predstavlja lepo postavko v trgovinski bilanci, zato zasluži naše sadjarstvo primerno pozornost.

Naša trgovina s Češkoslovaško pasivna.

V prvih desetih mesecih letos smo uvozili iz Češkoslovaške za 813,2 milijona čK, izvozili pa smo le za 264,7 milijona čK, vsled česar smo v trgovini s Češkoslovaško za skoro 900 milijonov dinarjev pasivni, kar kriči po reviziji trgovinskega dogovora.

Usnjarska šola na Visokem.

Na Visokem v Bosni je trgovinsko ministrstvo odkupilo večjo tovarno za usnje, katero bo izpremenilo v državno usnjarsko šolo za vzgajanje dobrega usnjarsko-industrijskega in obrtnega naraščaja. Šola prične že v najkrajšem času s poukom.

Izredno velik promet v sušaški luk.

Te dni so sušaško luko napolnili parobrodi, ki izkrcavajo fosfor in nakladajo les za sredozemska pristanišča in za južno Ameriko.

Jugoslovansko-bolgarska pogajanja

v Sofiji bodo preko pravoslavnega Brziča prekinjena. Kolikor se doznava, so se glavni spori glede nevtralnega obmejnega pasu že prekoračili.

Ribolov letošnje letne sezone.

Po statistiki zagrebške trgovske zbornice je bilo ob naši obali v lanski poletni sezoni naloženih 4.263.948 kg rib. Od tega se je nasolilo 1.708.987 kg, konserviralo pa v naših tovarnah 345.808 kg.

Ker nam je od lanskega plena ostalo še 60.376 kg nasoljenih rib, razpolagamo sedaj z 1.769.363 kg za domačo porabo in za izvoz.

Letošnja ribolovna sezona je bila najboljša v zadnjih petih letih.

Uvoz soli za naša prekajevalna podjetja.

V zadnji lanski številki poročamo, da je našim prekajevalcem dovoljen uvoz soli za izključno porabo v obratovanju. Dodatno poročamo, da je uvoz potrjen uvozni carini 150 Din za 100 kg.

Cene sladkorne pese za leto 1930.

Na zborovanju pridelovalcev sladkorne pese v Adi je bil sprejet sklep, da se naprosi poljedelskega ministra za posredovanje pri lovarnah, katere naj pristanejo na odkupno ceno 35 dinarjev za 100 kg pese.

Monopolska taksa za uvoženo sol.

Na drugem mestu poročamo o dovoljenju za uvoz soli v prekajevalne svrhe.

Finančni minister pa je odredil za drugo uvoženo sol monopolsko takso po 18 zlatih dinarjev za 100 kg (t. j. 198 dinarjev v papirju).

Svinjski sejem v Križevcih.

Cene prašičev na svinjskem sejmu v Križevcih dne 28. decembra so se gibale v meji od 11:50 do 14:50 Din za kg žive teže. — Blaga so pripeljali nad 900 komadov, prodanih pa ni bilo niti 400 komadov.

Konkurz »Banke Vojvodina«.

Nad Vojvodinsko Banko v Novem Sadu je sodišče razglasilo za konkurz. — Zavod se je nahajal že od leta 1925 v plačilnih težkočah, vsled česar so upniki pristali že na 50% poravnavo. — Del upnikov pa se je temu uprl, vsled česar je napovedan konkurz.

Vest o kreditih hmeljarjem.

Svoječasno se je razširila vest, da je vlada določila bačkim hmeljarjem 8 milijonov dinarjev podpore.

Zaslужite,

ako imate

MAGGI-jeve
proizvode
za juhe
trajno v zalogi!

Kolikor smo se poučili, ta vest nikakor ne odgovarja resnici. Doslej je sicer poljedelsko ministristvo izročilo »Savezu hmeljarjev« v Vojvodini 40.000 Din za organizacijo hmeljarskih zadrug. Na polju ustanavljanja hmeljarskih zadrug pa je nastalo mrtvilo, ker stoji »Savez hmeljarjev« na stališču, da te zadruge hmeljarjem samim ne bodo koristile.

Kolikor pa je resnice na podpori v znesku 8 milijonov dinarjev, obstoji ta v tem, da je pripravljena »Narodna banka« hmeljarjem to vsoto posoditi proti 6% obrestim in bančni garanciji. — Ker zahteva banka 2% za garancijo (ako bi sploh katera na to pristala), na drugi strani pa hoče imeti »Savez hmeljarjev« zopet 2%, znašajo obresti 10%.

Anglija se zanima za naš tobak.

Velika angleška banka je predložila naši upravi monopolov obsežno kupčijsko ponudbo, po kateri bi se ona zavezala kupovati letno po nekaj tisoč vagonov našega tobaka. Ker so pri nas dani vsi pogoji, da pomnožimo naš tobačni pridelek, je zelo verjetno, da pride do ugodnega sklepa.

Živo srebro v Bosni.

Zec planina v bližini Kreševa je znana po svoji živosrebrni rudi. Poleg tega pa je ta kraj zelo bogat tudi na drugih rudninah, kakor: železna ruda, bari, arsen, pirit i. dr. — Doslej so ti rudniki skoraj neizkoriščani. V zadnjem času pa se opaža živahna gibanja v okolici rudniških ležišč. Kot se govori, se za-

nima za eksploatacijo veliko inozemsko rudarsko podjetje, ki namerava svel in rudosledno pravico odkupiti ter pričeti z izkoriščanjem rudnikov v velikem obsegu.

V bližini Gorenjega Vakufa je že pričelo z eksploatacijo živosrebrnih ležišč neko poljsko podjetje.

Konkurzi.

»Organizator«, družba z o. z., trgovina s knjigovodskimi in upravnimi tehničnimi pomočki v Ljubljani, je prešla v konkurz.

Prvi narok 4. januarja v sobi št. 130 ob deselih. Terjatve je priglasi Deželniemu sodišču v Ljubljani do 15. februarja. Ugotovilni narok je določen za 1. marec.

Poravnave.

Vodenik Frido, trgovec v Slovenjgradcu. Prisilna poravnava pri Okr. sodišču v Slovenjgradcu.

Volf Henrik, trgovec v Kočevju. Narok za prisilno poravnavo pri Okrajnem sodišču v Kočevju dne 16. januarja ob pol 11. uri.

Likvidacije.

Kmelijsko društvo za Prekmurje, r. z. z o. z. je prešlo v likvidacijo ter se upniki pozivajo, da prijavijo svoje terjatve.

Prva kranjska svinjerejska družba z o. z. v Ljubljani (Pražakova ulica št. 3) je prešla v likvidacijo. Upniki naj prijavijo terjatve do 19. februarja t. l.

*Vepati pakete
z motorizirano grupljo
= prihranek režije!*

Denarstvo.

Gibanje valut v tekočem tednu.

	Uradni tečaj	Prosti tečaj
	Din	Din
1 angleški. funt	275.—	275.35
1 ameriški dolar	56.30	56.30
1 avstrijski šiling	7.93	7.94
1 belga	7.88	7.85
1 bolgarski lev	—408	—40
1 češkoslov. krona	1.6725	1.67
1 francoski frank	2.219	2.22
1 grška dragma	—734	—74
1 hol. goldinar	22.72	22.76
1 italijanska lira	2.9475	2.95
1 kanadski dolar	56.—	56.—
1 madž. pengő	9.87	9.88
1 nemškamarka	13.50	13.48
1 poljski zlot	6.32	6.30
1 rumunski lej	—337	—34
1 švicarski frank	10.958	10.96
1 španska peseta	7.785	7.75
1 turski pijaster	26.50	26.50

Razen malenkostnih diferenc na korist dinarja pri novem uradnem tečaju — nobenih znatnih sprememb.

Znižanje diskonta v Danski in Švedski.

Danska banka je znižala diskont na 5%. Švedska banka pa od 5% na 4½%.

Znižanje obrestne mere v Franciji.

Francoska narodna banka je znižala obresti za bone od 4 na 3½%. Pričakujejo pa se znižanje diskonta od 3½% na 3%.

Obtok novčanic v Češkoslovaški

se je povečal za 94 milijonov čk in znaša sedaj 7362 milijonov čk.

Po širnem svetu.

Trgovska borza na Reki.

Da odpomore propadli trgovini na Reki, se je italijanski ministrski svet odločil ustanoviti tam trgovsko borzo po vzorcu drugih italijanskih trgovinskih borz.

Padanje turizma v Italiji.

Turistični promet po italijanskih železnicah, ki je leta 1927 znašal 32.9 milijona lir, je leta 1928 padel na 31 milijonov; tedaj je za 1.9 milijona lir nezadoval, kar ni čudno, ako upoštevamo

lam vladajoče razmere. Toliko je Italija izgubila samo na vozniinah, ker se ji tujci čimdalje bolj izogibajo. Koliko pa znaša vsa druga škoda, je težje preračunati.

Svetovni žitni trg.

Ameriška žitna tržišča izkazujejo pretečeni mesec nestalne cene in je pričakovali še večjega gibanja. Povsod se še vedno sklicujejo na žitno borzo v Liverpoolu, ki je merodajna za svetovni žitni trg.

V Evropi se opazja nekoliko več nakupne živahnosti. Naša sosednja žitna tržišča so še vedno bolj in manj mrtva, zlasti glede koruze.

Naša domača tržišča pa so glede žita precej stalna, a negotova v koruzi.

Znižano kvoto naseljevanja v Ameriki.

Ameriška vlada je znižala dovoljenja za naseljevanje iz tujih držav od 164 na 153 tisoč. Med onimi redkimi državami, katerim je izjemno dovoljena letos višja kvota, je tudi Jugoslavija, ki je smela izseliti v Ameriko lansko leto 671 oseb, letos pa je dovoljena naselitev 845 izseljenikov.

Češkoslovaška trgovinska bilanca.

Dočim je letos do konca oktobra izkazovala češkoslovaška zunanja trgovina pasivnost v znesku 31 milijonov čK, izkazuje novemberski izvoz 1988 milijonov čK, uvoz pa 1769 milijonov čK in je novemberska bilanca sama po sebi aktivna za 219 milijonov čK. Skupna letošnja trgovinska bilanca v 11 mesecih je vsled visoke aktivnosti v novembru tudi poslala aktivna za 188 milijonov čK.

Če primerjamo letošnjo češkoslovaško trgovinsko bilanco z lansko, ki je bila aktivna za 1783 milijonov čK, opazimo znatno nazadovanje češkoslovaške zunanje trgovine, ki je nastalo vsled znižanega izvoza sladkorja, lesa in tekstilnih izdelkov. Nekoliko je porastel izvoz steklenine in keramičnih izdelkov.

Svetovna žetev.

Zadnja statistična poročila o stanju letošnje žetve izkazujejo občutno nazadovanje svetovnega pridelka.

Pšenice se je pridelalo leta 1928 942 milijonov stotov, lani 939.

Ječmenov pridelek leta 1928 je izkazoval 304 milijone stotov, lani 301.

Rži se je leta 1928 pridelalo 239 milijonov stotov, lani 237.

Oves je izkazoval leta 1928 516 milijonov stotov, lani 475.

Na drugem mestu poročamo o znatnem nazadovanju v argentinški žetvi, kar pojasni padec pridelka, ki je v Evropi sicer večji kot je bil lanski.

Nov železniški most preko Donave.

Med Rumunijo iz Ruščuka in Bolgarijo pri Gjurjevu se zgradi lekom letošnjega leta nov železniški most. Predela so gotova in so interesirane tvrdke že poslale svoje zastopnike da prouče gradnjo na mestu.

Zima v Finskem zalivu.

V vzhodnem delu Finskega zaliva leži zamrznjenih okoli 40 ruskih in drugih ladij.

Konec diktature na Španskem.

Kot smo poročali v lanski sedmi številki, se bliža v Španiji po novih izjavah diktatorja Primo de Rivero po šestletnem absolutizmu uvedba demokratskega režima. Vsak čas se pričakuje imenovanje ustavne komisije, ki bo Španski vrnila normalne razmere.

Cene klavne živine v Italiji.

V primerjavo z našimi cenami objavljamo cene za klavno živino v Italiji koncem meseca oktobra za 100 kg žive teže:

voli I. vrste	421 do 433 lir
voli II. vrste	364 do 374 lir
krave I. vrste	368 do 376 lir
krave II. vrste	304 do 312 lir
telela I. vrste	584 do 612 lir
telela II. vrste	518 do 527 lir
jagnjela	509 do 525 lir
ovce	335 do 378 lir
pitani prašiči	630 do 651 lir
pršutniki	606 do 610 lir

Rumunsko-ruska komisija

se je zopet zbrala te dni v Tepini, da razpravlja o obmejnih sporih.

Anglija zahteva odškodnino od Mehike.

Angleška vlada zahteva 4 milijone funtov odškodnine za svoje podanike, ki so bili oškodovani o priliki zadnje državljanske vojske.

Izredno slaba žetev v Argentini.

Provizorična statistika izkazuje ogromno nazadovanje žitne žetve v Argentini, vsled česar je v glavnem nastala v Ameriki nejasnost na žitnem trgu in bi bila vsled zmanjšane izvoza izzvana tudi pomorska kriza.

Letošnji pridelek pšenice se ceni na 3.9 milijona ton — nasproti lanskemu, ki je znašal 8.4 milijona ton; laneno seme letos 1.4 milijona ton, lani 2.1 milijona ton; edno oves izkazuje letos 987.000 ton, lani pa 750.000 ton.

Nedvomno bo to znižanje argentinskega pridelka občutno vplivalo na povišanje svetovnih cen žita.

Koliko pokadi Bolgarska.

Letos so v Bolgariji v mesecu novembru porabili 410.000 kg tobaka v vrednosti 63 milijonov levov. Lansko leto v tem mesecu je znašal konsum tobaka 445.000 kg v vrednosti 69 milijonov levov. Pokadi se torej vsled splošne krize manj kot lani — in predvsem tobak cenejših vrst, pri čemur pa se

zaradi letošnje podražitve tobaka ne opazi tolike razlike.

Pred krizo nemške vlade?

Situacija v nemški vladi postaja vedno resnejša, ker se dr. Schacht odločno protivi vodstvu nemške delegacije v Haag.

Dijamantna kriza.

Kot posledica newyorškega borznega poloma je obubožanje mnogih dolarških magnatov, ki žele sedaj prodati svoje dragocenosti, naložene osobito v dijamantih. — Velike ponudbe so na cene dijamantov tako vplivale, da pričakujejo, da pade njihova cena za celi dve tretjini navzdol.

Povečani žitni pridelek v Italiji.

Znana — od Mussolinija pokrenjena — žitna akcija v Italiji beleži sicer lepe uspehe, vendar izdaleka ne dosega pričakovanih, dasiravno so bile v propagando vržene značne vsote.

Žitna produkcija se je od leta 1926 pa do lanskega leta dvignila za 17.65 milijona stotov ali za 33%, dočim se je v neugodnem slučaju računalo z najmanj 70% poviškom pridelka. Skupni lanski pridelek se ceni na 71 milijonov stotov po — uradnih cenitvah, ki hočejo prikazati uspeh na tem polju za vsako ceno.

Tržne cene.

Tržne cene v Ljubljani, dne 2. jan. 1930.

Govedina za 1 kg: v mesnicah po mestu: I. vrste 22, II. vrste 20 Din; na trgu: za 1 kg govejega mesa I. 18 do 20, II. 16 do 18, III. 12 do 16, jezika 17 do 20, loja 5 do 12 Din.

Telefina za 1 kg: telečjega mesa I. 24 do 25, II. 20 do 22 Din.

Svinjina za 1 kg: prašičjega mesa I. 25, II. 22 do 24 pljuč 10, jeter 15 do 20, ledic 25 do 30, glave 8 do 10, parkljev 6, slanine trebušne 20, slanine ribe in sala 25, slanine domačih prašičev 23 do 24, slanine mešane 23 do 24, slanina na debelo 22-50, masli 28, šunke (gnjati) 30, prekajenega mesa I. 30, II. 25 do 28, prekajenih parkljev 8 do 10, prekajene glave 10 do 12, jezika 30 Din.

Drobnica za 1 kg: koštrunovega 14 do 15, jagnječne 18 do 20, kozličevine 23 Din.

Konjsko meso: 1 kg konjskega mesa I. 8, II. 6 Din.

Klobase: 1 kg krakovskih 40, debrecinskih 40, hrenovk 30 do 32, safalad 28 do 32, posebnih 32, tlačenk 20, svežih kranjskih 35, polprekajenih kranjskih 32 do 35, suhih kranjskih 50, prekajene slanine 28 Din.

Perutnina za komad: piščanec 20 do 25, kokoš 30 do 40, petelin 25 do 35, raca 25 do 30, domači zajec, manjši 8 do 10, večji 12 do 20 Din.

Divjačina za komad: divji zajec 45 do 60, poljska jerebica 15 do 18, gozdna jerebica 25 do 26, kljunač 25 do 26 Din.

Ribe za 1 kg: karpa 25 do 30, ščuke 35 do 40, postrvi, žive 80, mrlve 60, klina 20, mreže 15 do 20, pečenke 10 Din.

Mleko, maslo, jajca, sir: 1 liter mleka 2:50 do 3, 1 kg surovega masla 36 do 40, čajnega 44 do 52, masla 40 do 44, bohinskega sira 34 do 40, sirčka 8 do 10, eno jajce 1:50 do 2 Din.

Pijače: 1 liter starega vina 16 do 22, novega vina 14 do 16, čaša piva 3 do 3:50, vrček piva 4:50 do 5, steklenica piva 5:50 do 6 Din.

Kruh: 1 kg belega 4:50, črnega 4:20, rženega 4:20 Din.

Sadje: 1 kg luksurnih jabolk 7 do 8, jabolk I. 6, II. 5, III. 3 do 4, ena oranža 1 do 2, limona 0:75 do 1, 1 kg rožičev 8 do 10, fig 12, dateljinov 24 do 44, koslanja maroni 10, orehov 10 do 12, luščenih orehov 34 do 36, suhih češpelj 10, suhih hrušk 6 do 8 Din.

Specerijsko blago za 1 kg: kave Portoriko 72 do 76, Santos 46 do 48, Rio 32 do 40, pražene kave I. 90 do 100, II. 70 do 80, III. 56 do 60, kristalnega belega sladkorja 13, sladkorja v kockah 14, kavne primesi 18, riža I. 10, II. 8,

1 liter namiznega olja 18, jedilnega 17, vinskega kisa 4:50, navadnega 2:50, 1 kg soli debele 2:50, mlete 2:75, celega popra 70, mlelega 72, paprike III. vrste 32, sladke paprike, po kakovosti 52, 1 liter petroleja 7:50, 1 kg testenin I. 10, testenin II. 9, pralnega luga 3:75, čaja 80 Din.

Mlevski izdelki: 1 kg moke št. 0, na debelo 375 do 380, na drobno 4 do 4:50, št. 2 na debelo 345 do 350, na drobno 3:50 do 3:75, št. 4 na debelo 325 do 330, kaše 5 do 6, ješprenja 6, ješprenjčka 10 do 12, otrobov 2:50, koruzne moke 4, koruznega zdroba 4:50 do 5, pšeničnega zdroba 5 do 6, ajdove moke I. 6 do 8, II. 6, ržene moke 4:50 Din.

Žito za 100 kg: pšenice 250 do 255, rži 230 do 235, ječmena 220 do 235, ovsa 200 do 240, koruze 185 do 210, ajde 210 do 230, fižola ribničana 420, prepeličarja 480, 1 kg graha 8 do 10, leče 10 Din.

Kurivo: 50 kg premoga 30, 1 tona premoga 450, 1 m³ trdih drv 175, mehkih drv 90 Din.

Krma za 100 kg: sladkega sena 125, polsladkega sena 90 do 100, kislega sena 75, slame 60 do 75 Din.

Lesni trg.

Na ljubljanski lesni borzi je položaj zaradi praznikov skoro neizpremenjen.

Povpraševanja so omejena na zadnjo našo objavo. Izčrpneje poročilo sledi v drugi številki.

Popust železniških tarif za naše lesne izvoznike v Grčiji.

Grška uprava državnih železnic je dovolila na svojih železnicah način izvoznikom 20% popusta na dosedanje prevozne tarife.

Lesne dražbe.

Pri gozdni direkciji v Zagrebu se vrši dne 30. I. m. **dražba hraslovih in kosanjevih debel** v področju šumskih uprav v Vranovini in Rujevcu.

1127 komadov hraslovih debel prodaja dne 30. I. m. srezko načelstvo v Sv. Ivanu-Zelini za vzklicno ceno 269.076:27 dinarjev. Debla se nahajajo v gozdu Mokrice in Lužec, lastnina zemljiške zajednice Krčaves — Hrvatska.

ANTON LUŠIN
borzni senzal za lesno stroko
Ljubljana, Gledališka ulica šte. 8/1

(Palača Pokojninskega zavoda)

Pisma: Ljubljana, poštni predal 85. Brzjavlj: Lušinant, Ljubljana. Telef. 22-90.

Račun pri poštni hranilnici v Ljubljani šte. 18.999

Topolova in lipova debela bodo prodana dne 11. januarja pri šumski direkciji v Vinkovcih.

1020 komadov hrastovih debel prodaja dne 24. januarja občina Turopolje na Hrvaškem.

450 m³ bukovih hlodov prodaja »Direkcija šum« v Ljubljani, postavljeno na skladišče v Mačkovcu pri Orehovcu v območju šumske uprave v Kostanjevici.

Ponudbe je vlagati na fiskovinah, ki se dobe pri šumski direkciji v Ljubljani ali pri upravi v Kostanjevici do 11. januarja.

Do istega dne je na prodaj pod istimi pogoji še nadaljnjih 660 m³ bukovih hlodov ter 600 m³ bukovih drv in 200 m³ bukovih vrhov. — Vsa pojasnila pri direkciji v Ljubljani, odnosno pri upravi v Kostanjevici.

Izvoznikom v Španijo.

Španski konzulat v Zagrebu opozarja, da morajo biti vse fakture, izvirna spričevala in pomorski dokumenti po njem vidirani za vsako blago, ki ga naši izvozniki pošiljajo v Španijo in njene kolonije.

Istčasno dvomi, da bi bila svoječasno lansirana vest o kontingeniranju uvoza v Španijo avtentična, vsled česar je treba njeno resničnost še ugotoviti.

Konkurz italijanske lesne tvrdke.

Tvrdka »Fratelli Giovanni e Rodolfo Pilego« v Firenci, ki se je bavila zlasti z izdelavo sodov in imela obširne tvornice zlasti v mestu Rifredi, je zašla v konkurz. Pasiva znašajo okoli 3 milijone lir in je večina upnikov naših državljanov.

Praktični nasveti.

Ozeblina.

Zimo prihajajo tudi k nam ozeblina na rokah in nogah. Proti ozeblinam si pripravi sledečo lopel, oziroma masazno sredstvo. Kuhaj v litru vode 30 dekagramov zdrobljene hrastove skorje toliko časa, da se vkuha več kot na polovico in pozneje dodaj 20 gramov v prah stolčenega galuna.

Za masažo je priporočljiv tudi terpentini, v katerem si razstopil eno četrtino kafe. Po masaži je priporočljivo mazanje z glicerinom, ali vazelinom.

Z zmrznenimi udi pa ravnaj drugače. Predvsem je potrebno zmrzli ud močno zdrgniti s snegom ali zelo mrzlo vodo, da se na ta način zopet oživi tok krvi. Ko z obtokom krvi postane zmrzli ud zopet občutljiv, ga umij z kafnim špiritom, osuši in namaži z glicerinom.

Voda za čiščenje madežev.

Deni v lonec kozarec mrzle vode in razstopi v njej 50 gramov dobrega mila ter vlij to v litersko steklenico, ki jo do vrha zaliješ z salmijakom.

S to vodo, ki jo pred uporabo ve-

dno pretreseš, spraviš iz obleke domala vse madeže, ako jih drgneš s krpo, ki jo namakaš v tej raztopini. Mokra mesta izperi še z mlačno vodo, dokler madeži docela ne izginejo.

Nerjaveče železo.

Železnim predmetom, kakor žeblijem, kljukam, zapiralom itd., ki stoje prosto na zraku, damo veliko odpornost proti rji, ako jih na ognju razbelimo ter potem kalimo v mrzlem lanenem olju. Odpornost takega železa proti rji je skoro desetkrat povečana.

Sredstvo zoper revmo.

V sedmi številki našega lista smo Vas podučili, kako pridobivati mravljično kislino.

Tako pripravljena mravljična kislina (špiritov ekstrakt iz gozdnih [velikih] mravelj) je najučinkovitejše sredstvo proti revmi. Trajno dnevno masiranje (drgnenje) bolnih delov telesa z mravljičnim izvlečkom omili in polagoma popolnoma ozdravi tudi najtrdovratnejšo revmo. Masiranje je treba po možnosti opraviti zjutraj in zvečer.

Gospod sveta.

Roman bodočnosti.

(Nadaljevanje.)

Verdo je bil polnih pet let mlajši od Eskandeja in je štel komaj triindvajset let. Upošteval je to razliko v starosti in ga smatral za nekakega šefa.

»Verdo, vi odidite v hotel »Splendid« in poizveste, če je tisti prokleti radža še vedno tam. Ako je, potem poizvedujte, če se je odstranil kdo od njegovega spremlstva. Jaz pa grem med tem v ministrstvo notranjih poslov.«

Eskande je imel že izdelan načrt za celo podjetje in prva skrb je bila: uspraviti sumničenje Tokre-Dazi-Pal-a. Dobro se je zavedal močne roke svojega prolivnika. List je objavil samo kratko poizvedbo: »Gospodična Žermena Lornijer je naprošena, da se takoj javi svoji skrbelci materi.«

Iz te beležke se je zamoglo sklepati, da je Žermena odpotovala in iz površnosti tega ni javila svoji materi. Morda povleče to tudi Tokro in ga uveri v prepričanju, da je prevaril vse.

V notranjem ministrstvu je Eskande dosegel, da so mu dodelili deseterico izbranih defektivov-sportnikov. Ti pridejo v uredništvo »Sveta«, kjer zbiranje večjih skupin ljudi ni vzbujalo nikake pozornosti. Priporoči jim največjo in brezpogojno tajnost. Medtem se vrne Verdo.

»No?«

»Tokra je v hotelu. Njegov osebni tajnik pa je odšel v Šerburg, da odpravi njegovo jahto, ki se pojutrišnjem vrača v Indijo.«

Eskande vzame vozni red.

»Pariz—Šerburg — brzovlak čez tričetrt ure.«

Pograbi Verdojevo kapo, mu jo potlači na glavo in ga pod pazduho držeč izvleče ven. Tam vslopi v avlo — last »Sveta«. Šoferju naroči:

»Poslaja Monparnas — dvajset minut.«

»Imate revolver?«

»Imam nalivno pero,« odgovori Verdo, še vedno začuden.

»Evo vam mojega — in tu tritisoč frankov, dovolj za nakup vozniških listkov. Vlak odide čez deset minut. Do svide-

nja!« In izžene Verdoja iz avla, ki se je pravkar ustavil pred postajo.

»Dovolite mi vsaj, da si kupim preloalečno milo.«

»Njemu gre za milo! Kaj sle neumen« se vznemiri Eskande. »V uredništvo! — hitro!« ukaže šoferju in pomaha z roko v slovo razočaranemu kolegi.

Verdo dvigne roke v zrak, a to ne pomaga. — Preostalo mu ni drugo kol kupiti listek in vstopiti v vlak. — Polujoč je beležil v notes melodije, ki so mu prihajale na um.

Vrniš se v uredništvo, kjer ga še vedno pričakuje deseterica defektivov, jim pravi:

»Gospoda! Vsak izmed vas gre na pot čez dve uri. Razdelite si Francijo na deset delov. Polujte od mesta do mesta, od vasi do vasi z motornimi kolesi in poizvedujte, kje se nahaja kak Indijec in kaj je. Vsak slučaj mi javite radiogramsko. Osem dni imate časa. Na svदनje, gospoda!«

Eskande je sicer pričakoval, da spravi Tokra in Žermeno na svojo jahto; vendar pa je tudi računal z možnostjo, da jo poskusi skriti pri kakem zaupniku v Franciji.

Preobložen z delom, ki mu ga je naglago pomanjkanje časa za razpredbo svojih mrež, vendar ni pozabil obiskati Žermenino mater in jo tolažiti, dasiravno je bil sam tolažbe potreben; saj je ljubil prvič v življenju.

Zjutraj ob jednajstih vslopi v njegovo sobo na uredništvu človek, ki ga je komaj mogel spoznati.

»Verdo!« — Toda kak Verdo: ves izmučen, brez ovratnika in zamazan z blatom in prahom.

»Za ime božje, kaj je z vami?!«

»Nič!« odgovori Verdo, spustivši se v naslonjač. »Vsak naj bi tako prešel kot jaz. Prišel sem v Šerburg baš ko so nakladali premog na jahto »Lotos«. Pomešal sem se med nakladače in vam zamorem sporočili, da Žermene ni na ladji, niti je tam nikdo ne pričakuje.«

»Hvala vam! Jaz sem zdaj zopet kakor brez glave.«

»Pustite lo, in mi rajše povejte, kaj naj delam sedaj.«

»Predvsem se okopajte!«

»Prav dobro! In potem?«

»No, potem se zopet odpravite. Spremili bodele Tokro, ki odpotuje s salonskim vlakom jutri v Šerburg, in ga ne zapustite prej, dokler ne vidite, da se je ukrcal in ne zveste kam je odplul.«

»Dobro!« in Verdo odhaja.

Orleanski gozd.

Anglija vkljub vsemu ni hotela mirno požreli ponižanja in se brezpogojno ukloniti. Sklicana mednarodna konferenca proti Radžem-zraka je vzlic temu zborovala.

Seje so trajale pozno v noč. Cele noči so se zaslišavala mnenja najpriznanejših učenjakov in strokovnjakov ter stvarjali najrazličnejši sklepi. Neupogljivost Anglije je vplivala tudi na druge velesile, ki so bile odločene, da sodelujejo v akciji pod vsakim pogojem.

Tretjega dne razburi delegate radio-gram:

»Ukazujemo takojšnjo prekinitev konference! — Radže-zraka.«

Ta ukaz je zbrane delegate samo požuril k hitrim sklepom. Soglasno so odločili, da se ne pokore, marveč celo sami izzovejo nevidne razbojnike. Kot prva je odrejena Francija.

Dočim se je z objavo odkritega odpora gospodom sveta v vladnih krogih pojavil duh samozavesli, je večina prebivalstva sprejelo te vesti z neprikritim strahom.

Da moralno poživi ljudstvo, je vlada s pompoznimi topovskimi salvami bučno naznanila svojo odločitev, raznešeno potem radia po vsem svetu v obliki sledeče uradne objave:

»Francija ne priznava samozvane vsemogočnosti Radžev-zraka. Smatra, da ta razbojniška družba ni zmožna vzdržati odkrite, častne bilke ter poziva samozvance, naj določijo čas in kraj bilke.«

Del pariških meščanov se je razkropil po vseh kotih Francije, sosednjih in

prekomorskih držav. Ostanek je pripravljaj s pomočjo vlade primerna zavelišča, tako za slučaj ognja, kot za polarno zimo. Odrejena je pooskrbena požarna služba, ukrenjeno vse kar mogoče proti eksplozijam in ustvarjene nasporno potrebne zaloge kuriva. Muzeji zaprti in dragocenosti poskrte v raznih krajih države. Vse te odredbe so služile razmeram iz svetovne vojne.

Na večer istega dne prejme vlada markonigramsko poročilo, da sprejemajo Radže-zraka njen poziv ter hočejo po preteku dveh dni požgati Orleanski gozd, takoj za tem pa napravijo korak, ki bo onemogočil in upropastil francoske finance.

Vlada ni izgubila glave. Takoj je izvršeno premikanje čel v največji tajnosti, in že po nekaj urah oživi Orleanski gozd, oborožen s tisoči topov vseh kalibrov, naperjenih v zrak in spretno maskiranih. Tisoči avtomobilov čakajo na polju, da v slučaju potrebe odpelejo borce.

Oficirskemu zboru in novinarstvu se je posrečilo vzdržati v četah najboljšie razpoloženje. Civilno prebivalstvo pa je vključ strahu samo zahtevalo, naj se stori vse, da se onemogočijo še daljnji zločini gospodov sveta.

Poleg tega je obstojalo mnogo upanja in možnosti, da se pogodi nevidnega sovražnika z modernimi lastnostmi granat, ki so eksplodirale v višini petsto metrov in razkropile smrtonosno jeklo v vseh pravicah navzgor do višine desetih kilometrov. Ker stoje topovi v razdalji tristo metrov in se upravljajo električno iz daljave, mora vsaka salva že sama po sebi povzročiti v zraku silen vihar. Moštvo stoji v varnih podzemskih krilih, zaščitno pred nazaj padajočimi izstrelki.

Določeni dan je minil v mrzličnem pričakovanju, in s padajočim mrakom se je ukradlo malodušje med moštvo, pričakujoče, kaj mu prinese temna, brezmesčna noč.

V glavnem stanu se v krogu novinarskih tovarišev iz vseh delov zemlje nahaja tudi Eskande. Tudi on nestrpno pričakuje dogodkov, trudeč se, da osredotoči svoje misli samo na svoje opravilo.

(Dalje prihodnjič.)

Ker vkljub našemu pozivu še do danes skoraj polovica naročnikov dolguje naročnino, Vas ponovno prosimo: pravnajte!

Naš obstanek in uspeh našega dela je odvisen od točnega plačevanja. Ali naj ponovno trkamo na vrata zavednosti?

Za Vas je plačevanje naročnine malenkost, medtem, ko pomenja to za nas živlensko potrebo!

Položnice smo priložili predzadnji številki. Ako ste jo izgubili, dobite na

vsaki pošti prazno položnico za 25 par, na katero zapišite naš naslov in našo številko 15.420.

Mi vestno vršimo svojo dolžnost, zato smemo pričakovati, da izpolnite tudi Vi svojo.

Uprava.

»Tribuna« F. B. L., tovarna dvokoles in otroških vozičkov. Ljubljana, Karlovska cesta št. 4 Prodaja na obroke!

FR. ŠEVČIK

LJUBLJANA, Židovska ul. 8

Orožje, municija, smodnik, rudarske kapice in vžigalna vrvica za industrijo.

Na malo!

Na veliko!

Telefon šte. 33-78

VELETRGOVINA KOLONIJALNE IN ŠPECERIJSKE ROBE

IVAN JELAČIN, LJUBLJANA

ZALOGA SVEŽE PRAŽENE KAVE, MLETIH DIŠAV IN RUDNINSKE VODE

TOČNA IN SOLIDNA POSTREŽBA!

ZAHTEVAJTE, CENIK!

Tiskovine

ki jih potrebujete v Vašem poslovanju: Račune, pisemske papirje, memorandume, cenike, naročilnice v blokkih, kuverte, etikete ter sploh vse komercialne tiskovine Vam dobavi hitro in lično izdelane po najnižjih cenah

Tiskarna „MERKUR“ Ljubljana
Gregorčičeva ulica 23 - Telefon 2552

Za večja naročila zahtevajte proračune!

„VINOCET“ Tovarna vinskega kisa, d. z. o. z.

LJUBLJANA

nudi najfinjši in najokusnejši namizni kis iz prisačnega vina

Zahtevajte ponudbo!

Tehnično in higiensko najmoderneje urejena kisarna v Jugoslaviji.

Pisarna: Ljubljana, Dunajska cesta 1a, II. nadst. Telefon šte. 2389.

Lastnik: Konzorcij za izdajo strokovnega tednika »Mali trgovec«. Za konzorcij in uredništvo: Lojze Zajc. Za tiskarno »Merkur«: Ofmar Michálek, oba v Ljubljani.